

Det Kongelige Kultur- og kirkedepartement
Postboks 8030 Dep
0030 OSLO

Deres ref.

Deres brev av:

Vår ref.

200502195-133
HIBL

Emnekode

SARK-2000

Dato

31. januar 2007

Høringsuttalelse - Evalueringen av Den kulturelle skolesekken

Bergen kommune, byrådsavdeling for oppvekst, viser til brev datert 09.11.06 fra Det Kongelige Kultur- og kirkedepartementet, og høringsdokumentet "Ekstraordinært eller selvfølgelig?" laget av NIFU STEP.

Følgende høringsuttalelse vedtatt i byrådsak 1046-07, i møte 31.01.07 oversendes med dette.

Bergen kommune vil aller først understreke den positive betydningen av dette nasjonale skole- og kulturprosjektet og ser det som kanskje den viktigste kulturpolitiske reformen for målgruppen barn og unge. Det er et stort løft med hensyn til barn og unges kulturelle kapital og allmenndannelse.

Dette er en reform som forutsetter et likestilt ansvar og godt samarbeid mellom to politikkområder forvaltet av 2 departement. Det er ikke et ordinært kulturprosjekt og er heller ikke et ordinært skoleprosjekt. Det er en nyskaping der begge perspektivene skal bygges inn og der målgruppen er tydelig.

Bergen kommune kjenner seg ikke igjen i rapportens fokusering på spenninger mellom skole- og kulturfeltet. I Bergen kommune har samarbeidet mellom skolesiden og kultursiden vært en politisk og faglig forankret modell siden 1992. Først gjennom etablering av Barnas Hus og senere i kulturbyåret 2000, gjennom det store prosjektet "Min by og våre byer". Fra 2001 er samarbeidsmodellen videreutviklet gjennom Bergen kommune som pilotkommune i DKS med midler fra Norsk kulturråd. Modellen danner basis for dagens storbymodell der byens kulturbærere og kunst- og kulturressurser skal danne innholdet i Kulturskolesekken. Barn og unge skal møte byens kunst- og kulturinstitusjoner og den rikholdige kunstkompetansen gjennom et mangfold av programmer. Et viktig område er samarbeid med museer og samlinger. Et godt eksempel er prosjektet "Vi komponerer vi" der musikere og komponister fra BIT20 Ensemble møter elevene i klasserommet, og leder dem gjennom en prosess der de skal utvikle sin egen samtidskomposisjon. Prosjektet avsluttes med en konsert hvor elevene fremfører sin musikk og BIT20 Ensemble fremfører referanseverket.

Samarbeidet mellom kultur og skole er ytterligere styrket gjennom politisk opprettelse av egen styringsgruppe og arbeidsgruppe for DKS arbeidet, våren 2006. Samarbeidet bygger på effektivitet og på små administrative ekstraressurser betalt av Bergen kommune. I tillegg er det både pedagogisk og barnekunsthaglig kompetanse knyttet til DKS og ca. kr. 1-1,5 mill av Barnas Hus budsjett er viet programutvikling innenfor ulike sjangrer. Videre er transportbehovet for medvirkning i kunst- og kulturprogrammer løst gjennom en øremerket bevilgning på kr. 1,6 mill.

Til grunn for de gode resultatene ligger òg en erkjennelse av at kunst- og kulturpolitikken og kunst- og kulturkompetanse skal ligge til grunn for utvikling av programmene som tilbys skolene. Programmene skal ha kvalitet i alle ledd. Dette inkluderer nødvendig kvalifisering og forberedelse av deltakende skoler og både lærere og elever inkluderes i pedagogiske og kunstneriske prosesser og i programgjennomføring. Den dialogiske metoden er derfor i hovedsak vektlagt, men står ikke i motsetning til den monologiske der dette er nødvendig for elevens opplevelse og innlevelse. Like viktig som innsikt i kunstneriske prosesser er opplevelsesdimensjonen som setter i gang følelser, som gir fellesskap og læring på sikt.

Evalueringsrapporten berører i alt for liten grad de positive resultater som kommunenorge har oppnådd og særlig de erfaringer som Bergen og andre med direkte tildeling har oppnådd i perioden. Rapporten er i hovedsak fokusert på problemstillinger knyttet til organisering og samarbeid mellom departementene og polariserer negativt så vel forholdet mellom departementene, som den fagpolitikken som disse respektive departementene har ansvar for. På den ene siden er det det "skolske" versus det kunstneriske autonome og egenverdien av kunst og kunstuttrykk. På den andre siden sier rapporten generelt at skolesiden står for det monologiske og kunst- og kultursiden for det dialogiske. En slik polarisering mellom det ene og det andre heller enn å løfte fram gode eksempler som DKS har resultert i, er en svakhet i rapporten.

En polarisering heller enn samarbeid kan lett føre til en vurdering av hvorvidt pedagogikken skal underlegges det kunstfaglige eller om det kunstfaglige skal underlegges det pedagogiske perspektivet. Dette blir i så fall en underlig vinkling og absolutt ikke til beste for DKS` videre utvikling. Det står også i sterk motstrid til den overordnede målsettingen for DKS. De organisatoriske problemstillingene og de faglige uenigheter på et overordnet nivå, må ikke løses gjennom tiltak som påvirker negativt et allerede godt fungerende prosjekt i kommunene og særskilt slik Bergen kommune har evaluert sine erfaringer.

Rapporten peker på at penger er makt, men at eierskap over arenaer betyr myndighet til å ta aktive valg. Bergen kommune støtter ikke forslag fremkommet om at enkeltskoler skal få midler direkte tildelt som en fremtidig løsning i forhold til at skolene i ytterligere grad skal velge kunst- og kulturprogram/tilbud og selv ta kunstneriske innholdsvalg for sine elever. Dette kan lett føre til den glade amatørisme. DKS er et kultur og kunstprosjekt som skal tilbys aktive skoler med stor kunnskap og deltakelse om programtilbudet. Kunst og kultur for barn og unge skal ha høy kvalitet og en videreutvikling av DKS må vektlegge det kunstneriske og kulturpolitiske området. Det er kunst- og kulturfeltets kompetanse, kunstneriske vilje og økende barnefaglige forståelse som skal skape innholdet i sekken – det innholdet som barnas kunst- og kulturmøter skal bestå av.

Det har ikke vært avsatt ressurser til kompetanseutvikling innen DKS. Men DKS har på kommunenivå, i tilknytning til enkelte programmer og prosjekter, gitt lærere opplæring som har bidratt til å gi kunnskap og innsikt som er bærende for videre bruk i skolen. Fortsatt

mangler noen kunstmåråders utdanninger en pedagogisk del. Dans og musikk har en tradisjon på dette, men innen visuelt område bla. billedkunst, design og arkitektur mangler slike perspektiver. Her er det utviklingsmuligheter på statlig nivå.

Kommunenivået er som nevnt tidligere ikke tydeliggjort i evalueringen og dette bidrar til en evaluering av DKS med store mangler. Bergen kommune stiller spørsmål om hvorvidt dette kan tilskrives manglende kjennskap til den kommunale virksomheten fra både statlig og regionalt nivå. Et helt annet og større fokus på kommunenivået og et samspill med og ansvarliggjøring av dette, vil i større grad sikre en implementering både i kommunen som skoleeier og som lokal kulturforvaltning, noe som kan ha en langvarig effekt.

Store bykommuner/kommuner må også i fortsettelsen gis mulighet for direkte tildeling og for å utforme sine "skolesekker" med utnyttning av de kunstneriske og kulturelle ressursene som finnes her. Slike modeller gir barna muligheter til å bli kjent med kommunenes kultur- og kunstinstitusjoner og kunstnere, og dermed en mulighet for en fortsatt rasjonell bruk av kunst- og kulturlivets tilbud. DKS utfordrer kunst- og kulturlivets aktører gjennom et systematisk samarbeid om programmer noe som bidrar til at en større del av kulturlivet får barnefaglig kompetanse og selv utvikler sine produksjoner og sitt repertoar på denne kompetansen.

Konklusjon:

Bergen kommune understreker sterkt den positive betydningen dette nasjonale skole- og kulturprosjektet har, og ser det som en svært viktig kulturpolitisk reform for målgruppen barn og unge.

Den kulturelle skolesekken forutsetter likestilt ansvar og godt samarbeid mellom to politikkområder forvaltet av to departementer. Det er ikke et ordinært kunst og kulturprosjekt ei heller et ordinært skoleprosjekt men en nyskaping der begge fagområders perspektiver skal bygges inn, og hvor målgruppen er tydelig.

Evalueringsrapporten berører etter Bergen kommune sitt syn i alt for liten grad de positive resultatene som kommunenorge har oppnådd og særlig de erfaringer som Bergen og andre med direkte tildeling har oppnådd i perioden. Det lille som taes med er løsevet fra aktuelle kontekster herunder organisering og strukturer mellom skolesiden og kultursiden, fagperspektiv og vedtatte modellvalg. Rapporten er i hovedsak fokusert på problemstillinger knyttet til organisering og samarbeid mellom departementene og polariserer negativt så vel forholdet mellom departementene som den fagpolitikken som disse respektive departementer har ansvar for.

At ikke kommunenivået tydeliggjøres bidrar til at evalueringen har store mangler. Bergen kommune stiller spørsmål til hvorvidt dette kan tilskrives for liten kjennskap til den kommunale virksomheten fra både statlig og regionalt nivå. Et helt annet og større fokus på kommunenivået og et samspill med og ansvarliggjøring av dette, vil i større grad sikre en implementering både i kommunen som skoleeier og som lokal kulturforvaltning, noe som kan ha en langvarig effekt.

Store bykommuner/kommuner må også i fortsettelsen gis mulighet for direkte tildeling og for å utforme sine "skolesekker" med utnyttning av de kunstneriske og kulturelle ressursene som finnes her.

Når ikke positive evalueringer som er gjort av de gode resultatene bla. i Bergen kommune taes med, taper evalueringsrapporten et åpenbart videreutviklingsperspektiv. Et viktig område i så måte er metoder å sikre lokal forankring. Noe som har vært og er en uttalt målsetting for kulturreformen DKS.

Bergen kommune vil derfor slutte seg til at det innføres enklere og mer helhetlige rapporteringssystemer slik at også lokale erfaringer kan implementeres i en nasjonal evaluering. Bare slik kan en evaluering av DKS være helhetlig og gi et fullstendig bilde av en viktig kulturreform både for den oppvoksende generasjonen og for kunst- og kulturlivet.

Med vennlig hilsen
Byrådsavdeling for oppvekst

Hans-Carl Tveit
Byråd